

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Συνέδριο Ναυτιλιακής Χρηματοδότησης 2016

«Οι τρέχουσες και οι μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα της ναυτιλιακής χρηματοδότησης. Η Βασιλεία II, η διαχείριση και ο υπολογισμός του πιστωτικού κινδύνου, η τιμολόγησή του και η επάρκεια κεφαλαίων των Ευρωπαϊκών τραπεζών. Το νέο θεσμικό πλαίσιο και οι αλλαγές που θα επιφέρει η εφαρμογή της Βασιλείας III»

Στην κατάμεστη αίθουσα της Ναυτιλιακής Λέσχης του Πειραιά, η Ένωση Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Στελεχών της Ελληνικής Ναυτιλίας (ΕΤΧΣΕΝ) διοργάνωσε στις 30 Νοεμβρίου 2016, ακόμα μία επιτυχημένη εκδήλωση για τα μέλη της και για τη ναυτιλιακή αγορά. Πρόκειται για ένα συνέδριο που ως σκοπό είχε την ενημέρωση των συμμετεχόντων πάνω στα τρέχοντα θέματα της ναυτιλιακής χρηματοδότησης και πώς αυτή επηρεάζεται τώρα αλλά και στο μέλλον από την εφαρμογή των Συνθηκών Βασιλείας II/III και οσονούπω της Βασιλείας IV.

Στο πάνελ της ομιλητών βρέθηκαν οι κύριοι: **Σπύρος Παντελιάς**, Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος, ο Αντιπρόεδρος της Ένωσης **Βασίλης Μαντζαβίνος**, Γενικός Διευθυντής του Ελληνικού Καταστήματος της Τράπεζας UniCredit Bank AG, **Μανώλης Καβουσανός**, Καθηγητής Χρηματοοικονομικής και Ναυτιλιακών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διευθυντής του αγγλόφωνου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διεθνή Ναυτιλία, Χρηματοοικονομική και Διοίκηση και **Θάνος Παπανικολάου**, Principal στο τμήμα των Financial Services Industry Group της Deloitte Greece. Συντονιστής της εκδήλωσης, ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Ένωσης **κ. Γιώργος Λάιος** Senior Director της Royal Bank of Scotland.

Τους συμμετέχοντες στο Συνέδριο καλωσόρισαν ο Πρόεδρος της Ένωσης, κ. Νίκος Βουγιούκας και ο Γενικός Γραμματέας κ. Γεώργιος Ξηραδάκης. Το συνέδριο τίμησε με την παρουσία του ο Γ.Γ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κ.Ιωάννης Θεοτοκάς, ο οποίος απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό, καθώς επίσης και εκπρόσωποι ναυτιλιακών τραπεζών και εταιριών. Η παρουσία μεταπτυχιακών φοιτητών από τα Πανεπιστήμια Αθηνών και Πειραιά πρόσφεραν ευχάριστο χρώμα και ιδιαίτερα συναισθήματα στους παρευρισκόμενους και τα μέλη της Ένωσης.

Πρώτος πήρε τον λόγο ο κ. Παντελιάς ο οποίος σε μία σύντομη αλλά και περιεκτική ομιλία παρουσίασε τι συγκεκριμένα προβλέπουν οι Συνθήκες Βασιλείας II/III και τι αναμένεται να περιέχει η Βασιλεία IV. Συγκεκριμένα, ο κ. Παντελιάς αφού εξήγησε τι είναι η Επιτροπή της Βασιλείας, συνέχισε με αυτό που ονόμασε ως “δύο σεντ προτάσεων” της Επιτροπής: τη Βασιλεία II & III και τις πρόσθετες υποχρεώσεις που αυτές βάζουν στις τράπεζες έχοντας τρεις κυρίως άξονες: Την κεφαλαιακή επάρκεια, τους δείκτες μόχλευσης, και τη ρευστότητα με την τελευταία να έχει τις πιο άμεσες επιπτώσεις στον τομέα της χρηματοδότησης. «Αυτό που θα κάνει πιο δυσχερή πλέον τον δανεισμό από τις τράπεζες είναι καταρχάς το γεγονός ότι οι απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας εφεξής θα μεταβάλλονται στη διάρκεια ενός δανείου επιβαρύνοντας έτσι την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων μίας τράπεζας, με άμεση συνέπεια το οποίο πρόσθετο κόστος τελικά να μετακυλίεται στον πελάτη» τόνισε ο κ. Παντελιάς. Επιπρόσθετα, διευκρίνισε ότι «έρχονται οι νέοι δείκτες ρευστότητας να κάνουν το κανονιστικό πλαίσιο ακόμα πιο βαρύ». Σύμφωνα με τον κ. Παντελιά, «όλα τα παραπάνω είναι απόρροια της σύγχρονης τάσης όλων των εποπτικών αρχών να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο από-διαμεσολάβησης προκειμένου να γίνει μία κατανομή κινδύνου όχι μόνο στον τραπεζικό κλάδο αλλά σε όποιον άλλο θα ήθελε να δραστηριοποιηθεί στον τομέα της χρηματοδότησης. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο παρατηρούνται άλλες μορφές χρηματοδότησης όπως private equity funds, limited partnerships και private funds τα οποία ολοένα και περισσότερο υποκαθιστούν τον τραπεζικό δανεισμό.»

Ο κ. Παντελιάς έκλεισε την ομιλία του αναφερόμενος σε έναν ακόμα επιβαρυντικό για τις τράπεζες παράγοντα, την τραπεζική εποπτεία. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στην ενιαία τραπεζική αγορά και συγκεκριμένα στις έννοιες της ενιαίας πανευρωπαϊκής τραπεζικής εποπτείας, της ενιαίας αρχής εξυγίανσης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και τέλος στην εκκρεμούσα πανευρωπαϊκή κάλυψη καταθέσεων. Οι επερχόμενοι κανόνες αποσκοπούν μεν στη θωράκιση των τραπεζών (τουλάχιστον σε πανευρωπαϊκό επίπεδο), την κάλυψη των τωρινών ή μελλοντικών τους ζημιών, τη διασφάλιση των καταθέσεων, τη δημιουργία ενός υγιούς περιβάλλοντος λειτουργίας, ωστόσο, βραχυπρόθεσμα ή ακόμα και μεσοπρόθεσμα έχει συνέπειες στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών και κατά συνέπεια την εταιρική χρηματοδότηση και τους όρους της.

Ακολούθησε ο κ. Καβουσανός ο οποίος εστίασε την ομιλία του σε δύο κυρίως θέματα, τη σημαντικότητα της τραπεζικής χρηματοδότησης στον τομέα της ναυτιλίας και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνάς του σχετικά με τους

παράγοντες που καθορίζουν τον πιστωτικό κίνδυνο ενός ναυτιλιακού δανείου. Ο κ. Καβουσάνος εξήγησε πώς το ρίσκο ενός δανείου επηρεάζει άμεσα το ποσό που η κάθε τράπεζα πρέπει να παρακρατεί με βάση τους τελευταίους κανόνες της Βασιλείας, δείχνοντας ξεκάθαρα πως όσο μεγαλύτερο είναι το ρίσκο ενός δανείου, τόσο μεγαλύτερο είναι και το ποσοστό των υποχρεωτικών κεφαλαίων που πρέπει να δεσμευθούν χωρίς όμως αυτά τα κεφάλαια να έχουν απόδοση για την εκάστοτε τράπεζα. Ο κ. Καβουσάνος παρουσίασε τα ευρήματα της μελέτης του, που βασίστηκε στην αξιολόγηση 128 ναυτιλιακών δανείων, καταλήγοντας στους κύριους παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την πιθανότητα ένα ναυτιλιακό δάνειο να καταλήξει σε μη εξυπηρετούμενο. Συγκεκριμένα, οι μεταβλητές που θεωρούνται στατιστικά πολύ σημαντικές ώστε να εξηγήσουν την πιθανότητα μη εξυπηρέτησης ενός ναυτιλιακού δανείου είναι: i) τα έξοδα φακέλου δανείου (arrangement fee), ii) η διαφορά του τρέχοντος ετήσιου ναύλου (1TC) μείον του ναύλου σε ναύλωση κατά ταξίδι (spot), iii) το ποσοστό ανενεργών πλοίων σε σχέση με το συνολικό στόλο και iv) η πολιτική ναύλωσης που ακολουθεί η προς χρηματοδότηση εταιρεία.

Στην συνέχεια ο κ. Παπανικολάου ξεκίνησε την ομιλία του αναφερόμενος στις πιο πρόσφατες προτάσεις/οδηγίες της Επιτροπής της Βασιλείας που πρέπει να εφαρμόσουν οι τράπεζες σχετικά με την κεφαλαιακή τους επάρκεια μέχρι το 2019. Γενική παρατήρηση του κ. Παπανικολάου ήταν ότι το κανονιστικό πλαίσιο τείνει να γίνει πιο περίπλοκο και επιβαρυντικό όσον αφορά στα απαιτούμενα κεφάλαια από μέρους των τραπεζών.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκε και επεξήγησε τις επιλογές των τραπεζών ως προς τα μοντέλα ανάλυσης ρίσκου και συγκεκριμένα την επιλογή μεταξύ της τυποποιημένης και της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων. Μέσα από μία άκρως ενδιαφέρουσα ανάλυση, παρουσίασε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε μεθόδου. Τέλος, αναφέρθηκε στα επερχόμενα

μέτρα ("Βασιλεία IV") και κυρίως αυτά που θα επιβαρύνουν τα κεφάλαια των τραπεζών όπως είναι τα νέα λογιστικά πρότυπα (IFRS 9) που θα μπουν σε ισχύ από 1/1/2018 και αναμένεται να αυξήσουν τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από 18% έως και 25%. Ως γενικό συμπέρασμα, ο κ. Παπανικολάου θεωρεί ότι η τραπεζική

χρηματοδότηση θα πληγεί άμεσα από τα επερχόμενα μέτρα (κυρίως αυτά που αφορούν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις) καθώς κάθε τράπεζα προκειμένου να χορηγήσει πλέον ένα νέο δάνειο πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις νέες, πολύπλοκες εποπτικές απαιτήσεις, τις νέες απαιτήσεις κεφαλαίων, καθώς και τις πολύπλοκες λογιστικές προβλέψεις.

Το συνέδριο έκλεισε με μία απολαυστική ομιλία του κ. Βασίλη Μαντζαβίνου, ο οποίος με τη σειρά του αφού τόνισε τον παγκόσμιο χαρακτήρα της ναυτιλίας και την ιστορική σχέση αυτής με την τραπεζική χρηματοδότηση, συνέχισε λέγοντας ότι τα νέα αυξημένα μέτρα και οι κανονισμοί δεν είναι τίποτα άλλο από το τίμημα που οι τράπεζες πληρώνουν σήμερα για τη χαλάρωση των

πιστοληπτικών τους κριτηρίων και την αλόγιστη ανάληψη υποτιμημένων κινδύνων του παρελθόντος.

Στη συνέχεια, προχώρησε σε μία ιστορική αναδρομή του πώς οδηγηθήκαμε στην εποχή που η μεγάλη πλειοψηφία των τραπεζών, αναγκάζονται είτε να αυξήσουν τα κεφάλαια τους (τη στιγμή που οι τραπεζικές μετοχές δεν

έχουν την ελκυστικότητα του παρελθόντος), είτε να μειώσουν τον ισολογισμό τους. Το ράλι των ναυτιλιακών αγορών της δεκαετίας του 2000 προσέλκυσε τόσο ευκαιριακούς επενδυτές όσο όμως και ευκαιριακούς χρηματοδότες. Αυτό το γεγονός σε συνδυασμό με το φθηνό χρήμα τροφοδότησε την υπερεπένδυση με συνέπεια αυτή τη στιγμή να βιώνουμε την υπερπροσφορά τονάζ.

Οι τράπεζες υπό την πίεση του έντονου ανταγωνισμού, αναλάμβαναν κινδύνους όχι μόνο υποτιμημένους αλλά και μη επαρκώς καλυμμένους. Αποτέλεσμα αυτού ήταν όχι μόνο οι απώλειες λόγω προβλέψεων αλλά και λόγω της αρνητικής κερδοφορίας στον εξυπηρετούμενο δανεισμό εξαιτίας της επιδείνωσης της πιστοληπτικής ικανότητας και των πελατών αλλά και των ίδιων των τραπεζών. Ερχόμενοι στον παρόντα χρόνο και με δεδομένο ότι η ναυτιλιακή χρηματοδότηση τροφοδοτείται σε μεγάλο βαθμό ως non-core δραστηριότητα από Ευρωπαϊκές τράπεζες, με τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν και με δεδομένο ότι η ναυτιλία είναι συνδεδεμένη με νόμισμα διαφορετικό από το δικό τους καταλήγουμε σε μία εικόνα που μόνον ευοίωνη δεν είναι.

Ο κ. Μαντζαβίνος κάλεσε τους Έλληνες πλοιοκτήτες να επιδείξουν την γνωστή ευελιξία που τους διακρίνει και να προβούν σε κινήσεις που θα βοηθήσουν τους χρηματοδότες τους να μπορέσουν να συνεχίσουν την παρουσία τους στη ναυτιλιακή βιομηχανία. Αποτελεί πλέον μονόδρομο για τις ναυτιλιακές εταιρείες η μετατροπή τους σε σύγχρονους, δομημένους οργανισμούς, με επάρκεια κεφαλαίων ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τη μεταβλητότητα της ναυλαγοράς, καθώς και η στελέχωσή τους με ανθρώπους που κατανοούν τις ανάγκες των τραπεζών τους και το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας τους. Καθήκον των τραπεζικών και χρηματοοικονομικών στελεχών; Η "εκπαίδευση" των ναυτιλιακών πελατών τους ώστε να κατανοήσουν ότι η πραγματικότητα για τις ναυτιλιακές Τράπεζες έχει αλλάξει δραστηκότητα, αλλά και η "εκπαίδευση" των τραπεζικών οργανισμών τους ώστε να κατανοήσουν ότι η ενασχόληση με τη ναυτιλία μπορεί να είναι ένας αποδεκτός κίνδυνος με παραγωγικά κέρδη.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων και των ομιλητών. Έντονη ήταν η παρουσία του παλαιού εφοπλιστή Ευάγγελου Μαλτέζου ο οποίος με χαρακτηριστική διάθεση και υπομονή αντιμετώπισε τις αλλαγές στο χώρο της ναυτιλιακής χρηματοδότησης και εξέφρασε τη δυσπιστία του σχετικά με την αποτελεσματικότητα που θα επιφέρουν οι αλλαγές αυτές στη συνέχιση των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων πολλών εταιριών συμπεριλαμβανομένων των Ελληνικών. Η συγκεκριμένη αναφορά έδωσε τη δυνατότητα στους ομιλητές να αναλύσουν εις βάθος τη νέα τάξη πραγμάτων που αναμφισβήτητα οδηγεί σε νέες εταιρικές δομές. Αυτό είναι ουσιαστικά το μεγάλο ερώτημα που καλείται να απαντήσει η Ελληνική Ναυτιλία προκειμένου να προσαρμοστεί αναλόγως αν θέλει να διατηρήσει την πρωτοκαθεδρία της σε παγκόσμιο επίπεδο.

Μετά το πέρας του συνεδρίου ακολούθησε δεξίωση προσφορά της Ένωσης στους παρευρισκόμενους και τα μέλη τους. Χορηγός της εκδήλωσης ήταν η COSMOTE.

Από αριστερά κ. Γ.Ξηραδάκης, κ. Σ.Παντελιάς, κ. Ν. Βουγιούκας

Από αριστερά κ. Κ.Οικονόμου, κ. Β. Μαντζαβίνος, κ. Ν. Βουγιούκας, κ. Ε.Μαλτέζος, κ. Γ.Λάιος

Ένωση Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Στελεχών της Ελληνικής Ναυτιλίας

Πληροφορίες Ακτή Μιαούλη 95, 18539 Πειραιάς - +30 210 4291226 – κ. Ελένη Μουστάτσου -

<http://www.hellenicshipfinanciers.gr/>

Διοικητικό Συμβούλιο

Νικόλαος Βουγιούκας, (3V Consultants) Πρόεδρος, Βασίλης Μαντζαβίνος, (Unicredit Bank) Αντιπρόεδρος Α, Κωνσταντίνος Οικονόμου (Τράπεζα Πειραιώς) Αντιπρόεδρος Β., Γιώργος Ξηραδάκης (China Development Bank/ΧRTC), Γενικός Γραμματέας, Κατερίνα Φίτσιου (ΧRTC Business Consultants) , Ταμίας, Γιώργος Λάιος, (Royal Bank of Scotland) Αν. Γεν. Γραμματέας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, (Τράπεζα Πειραιώς) Μέλος, Αν. Μέλη Αντώνης Λάμνιδης (HSBC) και Κωνσταντίνος Κουτσουμπέλης.